

Stalltips:

PASSA GRISNINGAR MED KONCENTRATION OCH NÄRVARO

Nuläge i besättningen:

Mål i besättningen:

STALLMILJÖ OCH HYGIEN

Smågrisen föds utan skydd mot bakterier som finns i stallmiljön. En god hygien ökar förutsättningarna för en bra start i smågrisens liv.

GÖR FÖLJANDE INNAN EN NY GRISNINGSOMGÅNG:

- Rengör stallet mekaniskt och tvätta fritt från gödselrester med högtryckstvätt. Rengör blötfoderanläggning, inkl. rör och ledningar. Låt stallet torka innan sugor sätts in, använd tillskottsvärme. Desinficera stallet om tomtiden är kort och förläng tomtiden om problem föreligger.
- Rengör ventilationsanläggningen enligt tillverkarens rekommendationer.
- Töm och rengör torrfoderautomater, justera fodergivan, rengör foderhoar.
- Kontrollkör ventilationen för minimi- och maximiventilation.
- Töm vattenrör på stående vatten och kontrollera att vattennipplar/vattenkoppar fungerar.

HÄLSOKONTROLL

När sugorna flyttas till grisningsavdelningen, ca 1 vecka före grisning, ska de hälsokontrolleras. Notera avvikande sugor och håll koll på dessa. Följ upp resultaten efter grisning.

Var uppmärksam på	Åtgärdsförslag
Magra eller feta sugor	Anpassa utfodringen individuellt och efter hull.
Sårskador, bölder, svullnad, rodnad	Behandla skadade spenar enligt veterinärs rekommendation. Anpassa antalet smågrisar efter antal fungerade juverdelar.
Långa klövar, skador, sår	Verka sugor med långa klövar, behandla skador enligt veterinärs anvisningar.
Felställning, skador, hältor	För anteckningar över sugor som avviker och följ upp dem.

ÖVERVAKNING AV GRISNINGEN

Förbered inför grisningen genom att strö halm till suggan och i smågrishörnan. Tänd smågrislamporna, så att smågrisarna inte riskerar att bli nedkylda. Se till att övervaka grisningen för att kunna sätta in rätt åtgärd vid rätt tidpunkt. Normalt föds en gris var 15:e minut och grisningen är avslutad inom tre till fyra timmar. Kontrollera följande punkter under övervakningen:

Var uppmärksam på	Åtgärdsförslag
Långa tidsintervall mellan födda grisar	Massage av juvret frisätter oxytocin som driver värkarbetet. Syntetiskt oxytocin kan ev ges enligt veterinärs anvisningar. Om det är mer än 15-30 min sedan senast födda gris, kontrollera att förlossningsvägen är tom. Kontrollera att efterbörden kommer ut och ser normal ut.
Orolighet, reser sig ofta, aggressiv, slö	Skydda smågrisarna från att skadas. Ge råmjölk från annan suga om grisarna inte får dia. Vänj gyltor vid hantering tidigt.

TA HAND OM SMÅGRISARNA

Grisen föds med små kroppsreserver och kräver en temperatur på minst 33° C och en dragfri miljö för att de inte ska bli nedkylda. Kontrollera följande punkter hos smågrisarna:

Var uppmärksam på	Åtgärdsförslag
Fosterhinna kvar, fastnar, nedkyld, halkar bakom sugga	Strö i boxen förhindrar att grisen halkar. Undvik lång halm som kan göra att grisen fastnar. Hjälp grisar med fosterhinnor kvar ur dessa.
Små, underviktiga, svagfödda	Hjälp små och svaga grisar fram till juvret och in under värmelampan. Stödtejpa fläkta grisar.
Missbildningar	Anteckna och avliva grisar med missbildningar.

Kullutjämning

Vid kullutjämning ska grisar flyttas till lediga spenar inom tre dagar efter avslutad grisning. Därefter börjar de juverdelar som inte dias att sina. Innan grisarna flyttas är det viktigt att de först har hunnit få råmjölk, som innehåller livsviktiga immunoglobuliner hos sin mamma. Anpassa antalet grisar per sugga efter varje suggas förmåga att ge di. Ge förstagrisare och suggor med dåligt hull färre grisar än äldre suggor i god kondition. Se också till att grisarna i kullen är jämna. Gyltor kan med fördel ge di till de minsta grisarna i omgången. Notera hur många grisar som tillförts eller tagits bort från suggan. Noteringar är till hjälp vid nästa grisning och kullutjämning. Fortsätt även under digivningen att kontrollera suggors och smågrisars hälsa och följ din veterinärs anvisningar vid sjukdom.

Anteckningar: _____

